Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Uitvoering Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021 – 2025, werkprogramma 2023

Samenvatting
Deze mededeling heeft betrekking op de uitvoering van het geactualiseerde Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025. Hierbij wordt ingegaan op de reeds lopende, uitgevoerde en tevens geplande acties in het kader van het werkprogramma 2023.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Deze mededeling heeft betrekking op het geactualiseerde Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025 binnen het beleidsveld Weginfrastructuur en -beleid dat tegemoet komt aan de operationele doelstelling "4.4 Geactualiseerd verkeersveiligheidsplan" uit de beleidsnota Mobiliteit en Openbare Werken 2019-2024.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Op 9 juli 2021 keurde de Vlaamse Regering op voorstel van Vlaams minister Lydia Peeters het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021-2025 goed. In de beslissing werd tevens opgenomen dat er jaarlijks een mededeling aan de Vlaamse Regering van het werkprogramma voor de uitvoering van het Verkeersveiligheidsplan volgt.

Op 25 februari 2022 werd het werkprogramma 2022 voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

2. INHOUD

In de nota aan de Vlaamse regering – VR 2021 0907 DOC.0839/1bis - 2. INHOUD – C. Uitvoering werd het volgende toegelicht:

> *Dit verkeersveiligheidsplan omvat, zoals voorzien in artikel 23 van het decreet Basisbereikbaarheid:*
> *1. een analyse van de verkeersveiligheid in Vlaanderen en*

2. een beleidsvisie samen met overkoepelende doelstellingen inzake verkeersveiligheid

Art 23 sub 3 bepaalt dat ook een actieprogramma dient te worden vastgelegd. Het is echter niet wenselijk om nu voor de komende 5 jaar de resp. maatregelpakketten met o.a. de concretisering van de middelen, de verantwoordelijkheden en de timing vast te leggen. Ik verwijs daarvoor naar één van de doelstellingen die luidt het "snel-samen-alert" inspelen op bepaalde situaties. Daarom zal jaarlijks een werkprogramma worden samengesteld dat deze vertaalslag doet. Er zal jaar per jaar dus een aanvulling zijn van het voorliggende plan. Het werkprogramma wordt meegedeeld aan de Vlaamse Regering.

In overeenstemming hiermee bevat deze mededeling de stand van zaken in verband met het opmaken van het werkprogramma 2023 bij de uitvoering van het Verkeersveiligheidsplan Vlaanderen 2021 – 2025.

3. EVALUATIE EN BIJSTURING WERKPROGRAMMA 2022

A. REALISATIES BINNEN HET WERKPROGRAMMA 2022

Bij de uitvoering van het werkprogramma 2022 hebben we projecten gerealiseerd op diverse vlakken.

- We hebben ingezet op de kennisverspreiding over het nieuwe afwegingskader voor het bepalen van snelheidsregimes binnen de bebouwde kom. Daarenboven krijgen we met de bevraging van de lokale besturen over realisaties en plannen voor zone 30 een beter zicht op de noden en behoeften die er nog leven.
- Met een update van het vademecum fietsvoorzieningen hebben we een streefnorm voor nieuwe fietsinvesteringen opgesteld.
- Het nieuwe afwegingskader voor conflictvrij regelen legt de lat hoger bij de uitvoering van het actieplan verkeerslichten. Het evaluatieonderzoek m.b.t. het actieplan verkeerslichten bevestigde overigens dat meer inzetten op conflictvrij regelen loont. In het nieuwe afwegingskader primeert verkeersveiligheid op doorstroming.
- Zowel op gemeentewegen als op gewestwegen hebben we via subsidies aan lokale besturen en via investeringen en ingrepen door AWV heel wat knelpunten op schoolroutes aangepakt.
- De dynamische lijst van 2022 toont in totaal 300 gevaarlijke punten waarbij er een link is met de infrastructuur. Van de 300 punten die op de lijst staan, werden er al 122 aangepakt. Van de overige 178 is er al voor 96 punten een oplossing in zicht: de werken zijn in uitvoering, de uitvoering staat concreet gepland of de uitvoering is in voorbereiding.
- Zichtbaarheid kreeg in 2022 bijzondere aandacht via diverse elkaar versterkende projecten van XIU vzw, DPG Media en VSV.
- Binnen de MIA proeftuinen is niet alleen innovatief onderzoek met camera's en drones verricht om proactief gevaarlijke verkeerssituaties te ontmijnen, maar werden ook procedures versneld en een selectie aan werven gerealiseerd waaruit we de nodige lessen trekken.
- Alle voorbereidende werkzaamheden werden in 2022 afgerond om met de technische keuring voor motorfietsen vanaf 1 januari 2023 van start te kunnen gaan.
- We hebben opnieuw campagnes gevoerd om blijvend aandacht te vragen voor een gepast gedrag van alle weggebruikers tegenover de klassieke 'killers' in het verkeer, met name overdreven en onaangepaste snelheid, rijden onder invloed van alcohol & drugs en afleiding. Ook voor de veiligheid bij wegenwerken vroegen we extra aandacht.
- Naast de BOB campagne m.b.t. alcohol is er eind 2022 de Groot Gelijk - campagne met de VSV m.b.t. rijden onder invloed van drugs en heb ik het bijkomende initiatief genomen om

vanuit de Vlaamse overheid extra speekseltests ter beschikking te stellen van de politiediensten.
- We hadden oog voor de nood aan regelgeving bij de nieuwe verplaatsingsvormen zoals de e-steps, en dit in samenwerking met de collega-ministers van de andere gewesten en van het federale niveau.
- Op het vlak van handhaving leverden we diverse inspanningen binnen de grenzen van onze bevoegdheden, met niet alleen sensibilisering maar ook met de inbreng van onze kennis en expertise bij interfederale werkgroepen en een verdere bijsturing van de GAS-5-regeling.

B. WERKPROGRAMMA 2023: KADERSCHEPPEND, ONDERZOEKSGEBASEERD EN ONDERSTEUNEND, MET VOORAL OOK INVESTERINGEN EN REALISATIES OP HET TERREIN

Krachtlijnen
We scheppen coherente en verhelderende afwegingskaders, niet alleen voor wegbeheerders, maar ook voor weggebruikers.
We voeren onderzoeken uit zodat we de onderzoeksresultaten hiervan kunnen benutten in concrete beleidsacties.
Maar we blijven tegelijkertijd de lokale besturen ondersteunen voor concrete acties op het terrein.
En we investeren zelf meer in aanpassingen aan de infrastructuur die de verkeersveiligheid ten goede komen, die we bovendien zo vlot mogelijk laten uitvoeren.

Voortzetting
- In het Geïntegreerde Investeringsprogramma voor 2023 blijven we daarom inzetten op de aanleg van veilige en comfortabele fietsinfrastructuur.
- Daarbij focussen we op het wegwerken van gevaarlijke punten voor fietsers, o.a. door het uitrusten van fietsoversteken met punctuele verlichting.
- We voorzien voldoende en afdoende verlichting bij de voetgangersoversteken.
- Voor die voetgangersoversteekvoorzieningen komt er in 2023 bovendien een nieuw, richtinggevend afwegingskader.
- Voor de conflicten en risico's met voetgangers en fietsers hebben we bijzondere aandacht met de verdere uitrol van het Actieplan Verkeerslichten op basis van het nieuwe afwegingskader Conflictvrij regelen.
- In 2023 kijk ik uit naar de resultaten die de *use cases* binnen het Mobilidata-programma op het terrein gaan opleveren en waarmee we verder aan de slag kunnen.
- Ondersteuning van de lokale besturen blijft eveneens een speerpunt in het werkprogramma 2023. Voor de schoolgaande jeugd voorzien we opnieuw de nodige middelen om schoolomgevingen en schoolroutes via een subsidie aan steden en gemeenten ook met kleine ingrepen veiliger te maken.
- Het vormingsmoment voor begeleiders van kandidaat-bestuurders in de vrije begeleiding wordt opnieuw ingevoerd en inhoudelijk aangepast om extra aandacht te kunnen besteden aan de kennis van de verkeersregels.
- Wat we uit pilootprojecten zoals MIA West-Vlaanderen en Limburg, of uit onderzoek hebben geleerd zullen we niet alleen benutten bij beleidsbeslissingen, maar zoveel als mogelijk inbedden in de reguliere werking van de administratie.

Bijsturing

Hoewel het effect van een aantal van deze maatregelen pas na verloop van tijd zichtbaar kan en zal worden, zijn we zeker niet blind voor de huidige evolutie van de ongevallencijfers, bij ons en in de ons omringende landen.
Daarom vullen we in 2023 het bestaande maatregelenpakket aan met nieuwe initiatieven en sturen we een aantal bestaande projecten bij.
In het bijzonder willen we hierbij drie initiatieven onder de aandacht brengen:

- Voor de invulling van de maatregelen 10, 12 en 28 – respectievelijk sensibilisering, educatie en handhaving m.b.t. de verkeersveiligheidskillers – blijven we uiteraard inzetten op de bestaande instrumenten die reeds in het verleden hun meerwaarde hebben bewezen. Tegelijkertijd zullen we, zoals met de verdeling van speekseltests aan de politiediensten eind 2022, in 2023 opnieuw inzetten op verbindende initiatieven tussen sensibilisering, educatie en handhaving.

- Zoals is gebleken uit de meest recente, door de VSV georganiseerde Grote Verkeersquiz zijn er toch nog lacunes in de kennis van de verkeersregels. Voor de invulling van de maatregelen 14 en 19 laten we daarom een brochure met de verkeersregels voor fietsers ontwikkelen, om die zowel in te zetten bij de verticale leerlijn, maar evengoed om die via het kanaal van fietsverkopers en fietsherstellers te verspreiden en te laten promoten.

- Daarnaast wordt bij de herinvoering van het vormingsmoment voor begeleiders van kandidaat-bestuurders in de vrije begeleiding extra gefocust op de kennis van de wegcode.

- Tot slot willen we de impact van de maatregelen 2 (snellere aanpak van gevaarlijke punten), 26 (kwaliteit van infrastructuurprojecten) en 33 (investeren in gedragsondersteunende infrastructuur) doelgericht verhogen door een geïntegreerde aanpak met de MIA Quickscan.

    - Ook hierin staan de drie kernwoorden – 'sneller', 'samen' en 'alert' – die staan voor de nieuwe bestuurlijke aanpak die vervat zit in Mobiliteit Innovatief Aanpakken (MIA) centraal.
    - We screenen hiervoor niet enkele zware verkeersongevallen, maar zoeken eveneens proactief naar bijsturingen op locaties waar een groot subjectief groot gevoel van verkeersonveiligheid leeft.
    - We zetten hierbij in op de infrastructuur én op het gedrag.
    - Voor het onderzoek naar infrastructurele aanpassingen maken we gebruik van de ervaringen die werden opgedaan en/of de tools die werden gebruikt bij de proactieve detectie van verkeerssituaties in de MIA-proeftuinen Limburg en West-Vlaanderen.
    - We benutten de informatie uit de snelle analyse van (geanonimiseerde) pv's zoals door de verbindingsambtenaar bij de gouverneur van West-Vlaanderen is opgezet en ijveren voor een uitbreiding van deze aanpak naar alle provincies.
    - We gebruiken de geleerde lessen uit de SAVE. 2.0. methodiek, een gesubsidieerd project van Ouders van Verongelukte Kinderen (OVK) waarbij een verbetering van de wisselwerking tussen mens en omgeving centraal staat.
    - We gaan ter plaatse en kijken wat we kunnen veranderen met kleine ingrepen.
    - En dan zullen we snel schakelen en kijken of we in die infrastructuur op korte termijn een verbetering kunnen aanbrengen.
    - Voor de vlotte uitvoering van die ingrepen maakt het Agentschap Wegen en Verkeer gebruik van raamcontracten.
    - Is dat ongeval eerder aan het gedrag te wijten, dan kunnen we snel op die specifieke locatie inzetten op (doelgroepgerichte) campagnes, sensibilisering, handhaving of

gedrags-ondersteunende infrastructuur om te voorkomen dat zich daar opnieuw gelijkaardige ongevallen voordoen.
- We mikken tevens op een verruimde toepassing van wat we uit zo'n MIA Quickscan leren.

4. WERKPROGRAMMA 2023

In het tweede semestriële voortgangsrapport, geagendeerd als mededeling op de Vlaamse regering van 10 november 2022, werd voor elk van de 37 maatregelen aangegeven wat de beoogde doelstelling van deze maatregel is, welke indicatoren hierbij worden opgevolgd, het daarmee verband houdende verkeersveiligheidscijfer, de initiatieven die in een vorige periode reeds werden opgestart of uitgevoerd en welke initiatieven er in de komende 12 maanden zullen lopen.

Deze informatie vormde de basis voor het evalueren van het werkprogramma 2022 en het opmaken van het werkprogramma voor 2023.

Voor het jaar 2023 is een werkprogramma met initiatieven en projecten opgemaakt en dit is als bijlage aan deze mededeling toegevoegd.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlage:
- Werkprogramma verkeersveiligheid 2023